

3. *Лісица В.В.* Ефективність територіальної організації роздрібної торгівлі споживчої кооперації: дис. канд. наук: 08.07.05 2004р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/335621.html> (дата звернення 11.10.16)

4. *Федорова Л.П.* Аспекты информационного обеспечения экономической работы в кооперативной организации. // Современные проблемы науки и образования — 2014. — № 5. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: www.science-education.ru/119-15084 (дата обращения: 03.11.2016).

5. *Муратова О.А.* Управление коммерческой деятельностью организаций потребительской кооперации. Автореферат дис. канд. наук: 08.07.05 2004р. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://economy-lib.com/upravlenie-kommercheskoj-deyatelnostyu-organizatsiy-potrebitelskoj-kooperatsii> (дата обращения: 03.10.2016)

6. *Клименко В.М.* Стан і проблеми створення впровадження комп'ютерних технологій в системі споживчої кооперації України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/Monitor18/03.htm> (дата звернення 17.09.16)

7. Українська делегація взяла участь у міжнародній конференції «Інноваційні технології в сфері кооперативної роздрібної торгівлі» (21.10.2014) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.coop.com.ua/ua/news/276> (дата звернення 17.06.16)

УДК 657.6:004.4:681.518

Ольга Пархоменко,
к.е.н., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В АУДИТІ

Процес автоматизації та комп'ютеризації пройшли розвинені країни Східної Європи, Заходу, включаючи і Україну. Застосування автоматизованих систем як під час перевірки, так і в ході аналізу одержаних результатів забезпечує швидкість точність у виявленні відхилень, ефективність у проведенні аудиторської перевірки. Автоматизація бухгалтерського обліку спричинила впровадження інформаційних технологій у сферу аудиту. Проте недостатній розвиток аудиторського ринку, порівняно з європейськими країнами, рівень комп'ютерної грамотності користувачів і необхідність фінансових інвестицій у розробку аудиторського програмного забезпечення вимагають детальнішого вивчення пи-

тання впровадження інформаційних систем в аудиторську діяльність.

Використання інформаційних систем в аудиті було досліджено багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, серед яких С. В. Івахненко, П. В. Іванюта, Н. В. Бойко, С. Ф. Лазарева, А. В. Дегтяренко, С. П. Суворова, Ф. Ф. Бутинець. Проте, формулювання вимог щодо автоматизації аудиту та перспективи розвитку комп'ютеризації аудиту в Україні та комп'ютеризація різних напрямків аудиту все ще залишаються актуальними.

Як зазначає Івахненко, брак інформації про інформаційні системи, призначені для аудиторської діяльності, є основним чинником, що стримує зростання автоматизації аудиту, разом з іншим чинником — низькою якістю наявних пропозицій.

Не дивлячись на підвищення якості програмних продуктів для аудиту за останні роки, все ще існує ряд невідповідностей. На думку Ходаківської, основною проблемою використання аудиторських програм для аудитора є те, що на підприємствах, які він перевіряє, використовується програмне забезпечення різних розробників.

Пакети прикладних програм загального та проблемно-орієнтованого призначення являє собою готові універсальні програми, такі як бухгалтерські програми, програми фінансового аналізу, спеціалізовані статистичні пакети тощо.

Найпоширенішими програмами серед провідних зарубіжних аудиторських фірм, у тому числі й «великої четвірки», є «Vector6», «My Client», «Audit System/2». До спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення також можна віднести програмний продукт «Асистент Аудитора» (розробник фірма «Сервіс-аудит»), програмний продукт «Помощник Аудитора» (фірма «Гольдберг-аудит»), програмний комплекс «ЭкспрессАудит: ПРОФ» та програмний продукт «IT Audit: Аудитор» (КСБ «Мастер-Софт»).

Кожна з цих програм має свої особливості. Наприклад, «КІТ.Аудит» дозволяє встановити відповідність міжнародним і національним стандартам проведення аудиту, скоротити трудомісткість робіт і забезпечити прозорість аудиторської діяльності.

«ЭкспрессАудит: ПРОФ», у свою чергу, забезпечує створення проектної документації, розроблення програми аудиту, комплексний аналіз бухгалтерського обліку та формування аудиторського висновку.

Комп'ютеризація процесу аудиту вимагає захисту інформації, що використовується під час діяльності об'єктів аудиту. Така по-

треба обумовлена можливістю несанкціонованого доступу до комп'ютерної інформаційної системи з боку осіб, які не мають відповідних повноважень. З огляду на це, Audit Vault має значну перевагу, адже акумулює інформацію аудиту в окреме сховище даних, де аналіз проводиться відповідно до встановлених правил безпеки. Це дає змогу попередити несанкціоноване застосування інформації, яка є вхідною та вихідною для аудиту. Але разом з тим існують проблеми щодо впровадження власної методики аудиту.

Використання Excel дає можливість проводити складні математичні розрахунки, адаптувати під будь-які стандарти обліку та введення робочих документів аудиту тощо. Excel застосовується як окремий продукт, так і у взаємозв'язку з Audit System, що впливає на швидкість роботи аудиторів. Audit System поєднує можливості текстового і табличного редакторів і програми для складання оборотно-сальдової відомості. Audit System є однією з програм, які застосовуються лідерами ринку аудиту, наприклад, Deloitte Touche Tohmatsu.

«IT Audit: Аудитор» є сумісною з різними операційними системами та дає можливість взаємодії з «1С: Підприємство», «Парус» тощо. «IT Audit: Аудитор» орієнтований на роботу з великими підприємствами, але є економічно недоцільним для аудиту малих і середніх підприємств, оскільки вимагає значних витрат на індивідуальне налагодження та підтримання в належному стані. Саме це і впливає на популярність даного продукту серед аудиторських фірм.

Комп'ютеризація аудиту має орієнтуватися не лише на потреби великих підприємств, а також малого та середнього бізнесу, що дозволить розширити коло користувачів аудиторськими послугами.

В епоху «інформації та високих технологій» інформаційні системи посідають важливе місце в системі аудиту. Але, разом з тим, не варто переоцінювати значення комп'ютерних програм в аудиторській діяльності. Адже жодна з них не в змозі замінити аудитора, вона призначена лише допомагати. На результати аудиторської перевірки більшою мірою впливають досвід, уміння та навички самого аудитора, а також його вміння скористатися можливостями інформаційних систем.

Необхідно залучати аудиторів до процесу створення програмного забезпечення, що дозволить врахувати характеристики наповнення елементів програм. Також доцільним буде за створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення капіталовк-

ладень у розробку і створення вітчизняного програмного забезпечення, що дозволить врахувати особливості підприємницької та аудиторської діяльності нашої країни.

УДК 657.1

Олена Петрик,
д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ КОРПОРАЦІЯМИ: СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ

Сучасні виклики та невизначеності політичного, економічного та міжнародного характеру вимагають адекватного реагування суб'єктів господарювання. Їхніми проявами є жорстка ринкова конкуренція, посилення негативних наслідків кризових економічних явищ (у вигляді банкрутств, погіршення інвестиційного клімату, зміна цінової політики та курсів валют, скорочення обсягів виробництва та зниження споживацького попиту на товари і послуги і т.д.), зростання впливу глобалізаційних процесів на економіку держави у цілому та окремих корпорацій. Це своєю чергою викликає необхідність пришвидшення та підвищення ефективності збирання, накопичення, обробки, систематизації та інтерпретації інформації (як внутрішньої, так і зовнішньої) для потреб управління, а відповідно її оцінки та контролю.

Ефективність діяльності корпорацій, їх фінансова стійкість, формування позитивних тенденцій розвитку завжди визначаються коректністю політики управління, яка своєю чергою може бути успішно реалізована лише за умови забезпечення менеджменту різних рівнів управління належною інформацією для прийняття виважених управлінських рішень. Сприяти цьому процесу можливо на основі посилення і нового усвідомлення ролі внутрішнього аудиту.

Згідно результатів проведеного у 2016 році аудиторською компанією PwC щорічного опитування керівників найбільших компаній світу, що мало назву «Переосмислення критеріїв успіху в епоху глобальних змін», головними світовими тенденціями, які будуть впливати на бізнес у найближчі п'ять років є такі: технологічний прогрес, перерозподіл сил у світовій економіці, нестача окремих видів ресурсів і зміна клімату, демографічні зміни, урбанізація.